

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Seven Days Agency, s.r.o.**, IČO 243 14 781, se sídlem Londýnská 254/7, Praha 2, zast. JUDr. Pavlem Pohorským, advokátem, se sídlem Revoluční 767/25, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2024, č. j. 31438/24/5200-11431-712032, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 3. 2025, č. j. 8 Af 4/2025-63,

t a k t o :

Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobce se žalobou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, jímž žalovaný změnil dodatečné platební výměry Finančního úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 2. 6. 2023, č.j. 5266939/23/2002-52523-109968 a č. j. 5268116/23/2002-52523-109968. V řízení před městským soudem zároveň žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků.

[2] Městský soud v záhlaví uvedeném usnesením žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků zamítl. Konstatoval, že žalobce nedostal své povinnosti řádně tvrdit a doložit své majetkové poměry. V předloženém formuláři *Prohlášení právnické osoby o majetkových poměrech a dalších rozhodných skutečnostech žadatele pro osvobození od soudních poplatků anebo ustanovení zástupce* (dále jen „prohlášení o majetkových poměrech“) uvedl žalobce ve všech kolonkách: *NELZE ZJISTIT*. V průvodním dopise k prohlášení sice vysvětlil, že není schopen poskytnout informace o svých majetkových poměrech, neboť z důvodu probíhajícího trestního řízení došlo k zabavení účetních dokladů a účetnictví je rekonstruováno. Tuto skutečnost však nijak neprokázal. Žalobce mohl doložit své špatné

majetkové poměry např. výpisem z účtu či doložením výše dluhů. Rovněž mohl prokázat, že nevlastní žádnou nemovitost, ani automobil. Nic z toho však žalobce neučinil.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl uvedené usnesení městského soudu kasační stížností. Namítl, že pro účely posouzení neschopnosti zaplatit soudní poplatek by měla být v první řadě posuzována výše finančních prostředků v hotovosti a na bankovních účtech. Ačkoliv vlastnictví movitých či nemovitých věcí může být dokreslujícím podkladem pro posouzení majetkové situace stěžovatele, nevypovídá nic o jeho aktuální finanční situaci. I pokud by stěžovatel takový majetek vlastnil, nelze očekávat, že by za účelem úhrady soudního poplatku ve výši 4.000 Kč přistoupil k prodeji nemovitosti v hodnotě několika milionů. Stěžovatel již v průvodním dopise k prohlášení o majetkových poměrech uvedl, že nemůže podat věrný obraz o svých majetkových poměrech, neboť jeho účetnictví bylo zabaveno Policií ČR a probíhá jeho rekonstrukce. Městský soud se však tím, že je vůči stěžovateli vedeno trestní řízení, nezabýval. V důsledku toho nesprávně vyhodnotil, zda stěžovatel disponuje dostatečnými finančními prostředky k zaplacení soudního poplatku.

III. Posouzení kasační stížnosti

[4] Nejvyšší správní soud posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem, byť podle usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS, v případech, kdy kasační stížnost směřuje proti procesnímu rozhodnutí učiněnému v řízení o žalobě, jakým je také usnesení, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků, stěžovatel být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem nemusí.

[5] Nejvyšší správní soud následně posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.*

[8] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je výlučně na účastníku samém, aby svoji materiální situaci soudu dostatečně konkrétně popsal a současně, aby projevil zákonem požadovanou aktivitu a předložil (pokud možno současně se žádostí o osvobození) doklady prokazující nedostatek finančních prostředků, tj. údaje o výši svých příjmů a výdajů, a svou nemajetnost (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010,

pokračování

č. j. 1 As 23/2009-95, č. 2163/2011 Sb. NSS). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004-50, č. 537/2005 Sb. NSS) a žádosti nevyhoví. Stejně tak jí nevyhoví, budou-li sdělené údaje neúplné nebo nepravdivé (např. rozsudky NSS ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009-88, č. 1962/2010 Sb. NSS, či ze dne 18. 9. 2019, č. j. 2 As 149/2019-17). Tyto podmínky přitom platí i tehdy, je-li účastníkem, který žádá o osvobození, právnická osoba. Také ta musí svou nemajetnost, resp. nedostatek finančních prostředků k úhradě soudních poplatků z vlastních zdrojů, osvědčit (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008-74, č. 2099/2010 Sb. NSS).

[9] Městský soud se v napadeném usnesení otázkou naplnění výše uvedených podmínek pro přiznání osvobození od soudních poplatků dostatečně zabýval, přičemž dospěl ke správnému a řádně odůvodněnému závěru, že stěžovatel nesplnil povinnost uvést úplné a věrohodné údaje o svých majetkových a finančních poměrech. Ačkoliv městský soud stěžovatele podáním ze dne 25. 2. 2025, č. j. 8 Af 4/2025-48, vyzval k doložení jeho vlastních majetkových poměrů, stěžovatel ve formuláři prohlášení o majetkových poměrech uvedl ke všem požadovaným informacím pouze to, že je nelze zjistit. V důsledku toho nemohl městský soud náležitě posoudit majetkové poměry stěžovatele. Závěrům městského soudu o nedostatečném osvědčení majetkových poměrů stěžovatelem proto nelze za daných okolností nic vytknout.

[10] Sama skutečnost, že proti stěžovateli je údajně vedeno trestní řízení, v rámci něhož bylo stěžovateli zabaveno účetnictví, nemůže představovat dostatečný důvod pro jeho osvobození od soudních poplatků. Jak vyplývá z výše citované judikatury, břemeno tvrzení a břemeno důkazní ohledně skutečností, které odůvodňují osvobození účastníka řízení od soudních poplatků, tíží tohoto účastníka řízení. Je na něm, aby rozhodné skutečnosti nejen tvrdil, ale i doložil. Městský soud tak stěžovateli oprávněně vytknul, že tvrzené zabavení účetnictví Policií ČR pro účely trestního řízení nikterak nedoložil.

[11] Nejvyšší správní soud rovněž souhlasí s městským soudem, že stěžovateli nic nebránilo doložit nedostatek finančních prostředků např. výpisem z bankovních účtů. Námitka stěžovatele, že nemůže podat věrný obraz o svých majetkových poměrech, neboť bez účetnictví není schopen uvést, jaká část jeho finančních prostředků je skutečně disponibilní, je proto nedůvodná. Nejvyšší správní soud přitom nepřehlédl, že stěžovatel v žádosti o osvobození od soudního poplatku ani v následném sdělení k majetkovým poměrům ze dne 19. 3. 2025 netvrdil, že nemá dostatečné prostředky k úhradě soudního poplatku. Skutečnost, že stěžovatel v současné době nemá přehled o svých disponibilních prostředcích, přitom není důvodem k osvobození od soudních poplatků.

[12] Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčit ani argumentaci stěžovatele, že přednostně by měly být posuzovány finanční prostředky, neboť vlastnictví movitých či nemovitých věcí nic nevypovídá o finanční situaci stěžovatele. Rozšířený senát NSS v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 1 As 23/2009-95, č. 2163/2011 Sb. NSS, vyslovil závěr, že při úvaze o splnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků vychází soud nejen z finanční hotovosti, jíž žadatel disponuje, ale bere v úvahu i jeho celkové majetkové poměry včetně vlastnictví nemovitostí (srov. též rozsudek NSS ze dne 25. 1. 2022, č. j. 4 As 379/2021-21). V bodech 24 a 25 citovaného rozsudku doplnil, že „*prohlášení žadatele o vlastnictví nemovitosti však samo*

o sobě ještě není dostatečným podkladem pro závěr o schopnosti uhradit soudní poplatek. Znamenalo by to totiž, že prostředky k úhradě poplatku mohou být „prostřednictvím“ těchto nemovitostí získány. Tak tomu ovšem může být jen u osob, které nemovitosti vlastní za účelem obchodování s nimi, či za účelem jejich pronájmu. Plní-li však nemovitost účel nezbytného rodinného bydlení či rekreace, nelze po účastníku řízení spravedlivě žádat, aby zpeněžil či zastavil nemovitost kvůli zaplacení poplatku ve výši např. 2000 Kč s tím, že v případě úspěchu ve sporu mu bude tato částka v rámci nákladů řízení přiznána. (...) Z vlastnictví nemovitosti či více nemovitostí však na druhé straně lze soudit na to, že účastník má prostředky, z nichž tyto nemovitosti udržuje, či dokonce, že z těchto nemovitostí má určitý výnos.“

[13] Z citované judikatury tedy vyplývá, že soud má v rámci posuzování splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků zohlednit též vlastnictví nemovitostí. Vzhledem k tomu, že stěžovatel ve formuláři prohlášení o majetkových poměrech uvedl k vlastnictví nemovitých věcí pouze to, že jej nelze zjistit, nemohl městský soud komplexně posoudit jeho celkovou finanční situaci.

[14] Vzhledem k výše uvedenému se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěrem městského soudu, že tvrzení stěžovatele, kterými odůvodnil svou žádost, nejsou dostačující, jelikož nebyla věrohodně doložena. V projednávaném případě tak nebyly splněny podmínky pro přiznání osvobození od soudního poplatku dle § 36 odst. 3 s. ř. s. Městský soud tedy stěžovateli osvobození od soudních poplatků správně nepřiznal.

IV. Závěr

[15] Nejvyšší správní soud dospěl z výše uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[16] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o nákladech řízení o kasační stížnosti, neboť o nich rozhodne městský soud v rámci rozhodnutí o věci samé. Řízení o kasační stížnosti proti usnesení řešícímu otázku osvobození od soudních poplatků je totiž „vnořeno“ do řízení o žalobě (analogicky viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 29. 11. 2023, čj. 5 As 84/2022-30, č. 4554/2024 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. května 2025

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu